

Sliocht as ***Réabhlóid agus Frith-Réabhlóid sa Spáinn***, le Felix Morrow, scríbhneoir Cummanach ó Meiriceá sna 1930í

Is é aicme oibre Barcelona a chuir stop le géilleadh an Poblacht do na Faisistigh. Diúltaigh an rialtas gléasanna troda a thabhairt do na hoibrithe. Ach i rith tráthnóna an 18ú lá, bhí oibrithe Anrialach agus Sosialach ag ionsú siopaí earraí spóirt agus ag gabhadh gunnaí uathu, ag goid dinimít ó suíomhacha tógála, agus ag ionsú tithe na Faisistigh chun gunnaí a bhí i bhfolach a thógáil. Ba iad seo – agus an méad gluaisteáin agus is féidir leo goid – an méad a bhí i lámha na hoibrithe. Ag breacadh an lae ar an 19ú, thosaigh oifigigh Faisistigh ag tabhairt grúpaí saighdiúirí amach as na dúin chun an cathair a chuir faoi chos.

Tharla trodanna beaga ina n-aonar os comhair baracéideacha déanta as clocha pábhála. Um tráthnóna thosaigh cath ar fud na cathrach. Bhí gléasanna troda i bhfad níos fearr ag na Faisistigh, ach bhí a leithéid de gléasanna troda polaiticiúil ag na hoibrithe. Sheas oibrithe laochmhar os comhar na línte, ag screadaíl amach chuig na saighdiúirí, ag ceistiú cén fáth raibh siad ag troid in aghaidh a chomh-sclábhaithe. Thit siad faoi lámhach measín-gunnaí, ach tháinig daoine eile ina n-áit. Anseo is ansiúd, thosaigh saighdiúirí ag díriú a lámhach go dtí leath-taobh. D'iompaigh na saighdiúirí is cróga in aghaidh na hoifigigh.

Seas na hoibrithe suas agus brúigh siad ar aghaidh. Gabh siad na céad dúin. Ghabh siad an Gineréal Goded an trathnóna céanna. Le gléasanna troda ó stóir na ndúin, ghlac siad seilbh ar Barcelona. Tar éis cúpla lá, bhí cumhacht acu thar Catalunya ar fad.

Foclóir:

Aicme oibre: working class
Diúltaigh: refused
Suíomhacha tógála: building sites

Gléasanna troda: weapons
Dinimít: dynamite
Lámhach: gunfire

Na dúin: the army barracks
Clocha pábhála: paving-stones

Ceisteanna:

1. Cé a chur stop le géilleadh an rialtas, dar leis an údar?
2. Cén laethanta ina tharla na eachtraí seo?
3. Cá bhfuair na hoibrithe a chuid gléasanna troda?
4. Cén chaoi ina thosaigh an troid?
5. Cén fáth ar iompaigh cuid de na saighdiúirí in aghaidh a hoifigigh?
6. Cén foirgneamh a ghabh na hoibrithe?
7. Cén duine a ghabh na hoibrithe?